

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyíraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	--------------------------------	---	-----------------------------------	--

A vasúti menetrend és Baja

Baja, 1909. november 11.

A vasúti menetrend, különösen a bajaiakat érdeklő vasúti menetrend eddig mindig úgy volt összeállítva, úgy volt megcsinálva, hogy beigazolódott az a közmondás, hogy:

Gyorsaság nem boszorkányság.

Budapest felé való összeköttetésünk sokkal közelebb volt a cammogáshoz, mint a száguldáshoz. Mert azt csak nem lehet gyorsaságnak nevezni, ha az ember teljes 7 órán át kénytelen vonaton lenni, ha a gyorsvonattal akarja elérni a fővárost. De még ennél is rosszabb a dunántúli összeköttetésünk. Különösen rossz és kellemetlen a menetrendünk Szekszárd felé. Olyannyira rossz, hogy a közigazgatási bizottság egyik tagja azt a merész állítást kockáztatta meg, hogy Bajáról Szekszárdra gyorsabban lehet gyalog eljutni, mint a mai menetrend mellett vonaton.

Nem kevésbé sérelmes az, hogy Dombóváron át Budapestet és Fiumét is csak lassan, késedelmesen lehet elérni.

Az innenső parton alig van valami összefüggése a Halas—Almás—regőcei vonat menetrendjének a baja—szabadkaival és a baja—zomborival.

Mindezt a sérelmes intézkedést már többször szóvá tette a város közönsége, de — úgy látszott — minden eredmény nélkül. Az októberi téli menetrendben maradt minden úgy, a mint volt, a régieben.

A felszólalás eredménytelensége azonban csak látszólagos volt, amint most utóbb kitűnt. Panaszaink meghallgatásra találtak illetékes helyen és most már biztos kilátásunk van arra, hogy sérelmeink orvosolva lesznek.

A jövővé május elején érvénybe lépő nyári menetrendet most állítják össze. Az ezt összeállító osztálynak a kiküldöttei különös figyelemben részesítették Baját, amikor is tegnap Bajára jöttek, hogy meghallgassák a menetrendváltozásra vonatkozó óhajtásainkat.

A kiküldöttek meghallgatták az érdekeltek óhajtát és ezek alapján kilátásba helyezték, hogy:

a menetrend olyan változáson megy át, hogy Bajáról Báltaszéken át Budapestre öt óra alatt juthatunk.

Bajáról Szekszárdra, vagy vissza egy és fél órai idő alatt lehet az utat megtenni. Bajáról Dombóvárra, illetve ezen át Fiuméba is a mainál jóval gyorsabb összeköttetésünk lesz.

Összefüggésbe hozzák a halas—almás—regőcei vonat menetrendjét a baja—szabadkaival.

Egy régi óhajunkat is felhozták az érdekeltek. Nevezetesen azt, hogy Baja és Regőce között iktatassék be egy új vonat, amely lehetővé tenné azt, hogy a délre fekvő községek lakói déli 1 órán túl is Baján maradhassanak és délutáni négy vagy öt órakor induljon egy vonat Regőce felé.

A kiküldöttek véleménye szerint ennek aligha lesz valami akadály. Megvalósítható oly módon, hogy a most szerdán, szombaton és vasárnapon reggeli 7 órakor Regőcéről Bajára érkező vonat Zomborig hosszabbíttatnék meg, mindennaposnak rendszeresíttetnék és ugyanez a vonat indulna Bajáról Zomborba délutáni négy órakor. Ennek a vonatpárnak a beiktatását azonban külön kell kérni a szegedi üzletvezetőség-től, még pedig november hó 15-ig, mert azontúl beérkező kívánások a menetrend összeállításánál nem vehetők tekintetbe.

Ugy tudjuk, hogy a tanács már is megtette a menetrend megváltoztatására szükséges intézkedéseket, kérte a baja—zombori vonalon a vonatpár beiktatását és felterjesztést intézett a kereskedelemügyi kormányhoz az iránt, hogy Baja Báltaszéken át Budapestre szintén maradjon a XII-ik zónában.

Amikor ezeket az intézkedéseket örömmel vesszük tudomásul, még egyre kell felhívunk a figyelmet. Nevezetesen a vásári vonatokra.

Egy izben már kifejtettük azon nézetünket, hogy az összes Bajára vezető vasúti vonalnál külön vásári vonat beiktatása szükséges. Most meg kellene ragadni az alkalmat és kérni kell vásári vonatoknak a beiktatását Bonyhád, Zombor és Szabadka felől.

Szabadtanítási mozgalom Baján.

Baja, 1909. november 11.

A művelt Európa és Magyarországszerte, hatalmas, intenzív hullámú mozgalom indult meg az iskolán kívüli tanítás jegyében, a felnőttek részére szorítkozva, mely mozgalmat universalis fogalommal szabadtanításnak nevezik.

Hogy minő áldásos, hasznos, erkölcsi tartalommal bíró intézmény ez a társadalom minden rétegére nézve, ezt ecsetelni teljesen felesleges.

Azok ugyanis, akik túlnőve bár az iskola padjainak keretén, akár saját, akár mások hibájából, talán az elemi, talán a középiskolai, illetve felsőbb kiképzésnek hijával vannak, műveletlenségöknél fogva óriási hátrányban vannak azokkal szemben, kik mindeme ismeretek birtokában vannak. Gyengék az erősebbekkel szemben.

Éppen ezért kell, hogy az erősebbek szociális gondoskodása kiterjedjen rájuk és az önzetlen segítségükkel lehetővé tegyék nekik társadalmi úton, a hivatalos iskola falain kívül, hiányos ismereteik pótlását.

Mint fentebb említettem nálunk is országszerte megindult már a szabadtanítás szervezése. Napról-napra halhatjuk, olvashatjuk, hogy hol itt, hol ott megalakult egy népakadémia, liceum, társadalomtudományi szabadiskola és munkás-gimnázium, mindenütt a helyi társadalom legillusztrisabb képviselőinek bevonása, illetőleg védnöksége mellett.

Tényezői tehát ezen szabadtanításnak a különböző szabadlyceumok, szabadiskolák, népakadémiák, analfabéták oktatása, munkás-gimnáziumok, munkás-iskolák, népszerű főiskolák stb.

A magyar szabadtanítás jelen mozgalmát a kultuszminisztérium pártolólággal veszi tudomásul, sőt benne maga is közreműködik. Legfőbb szerve, a különböző közművelődési egyesületek mellett, az Országos Közművelődési Tanács, melynek élén Széll Kálmán áll.

Különösen fontos és elsőrendű kérdés, melynek úgy nagy társadalmi, mint politikai jelentősége van, az analfabéták oktatása. Ezeknek a valóban lelki proletároknak van legelső sorban szükségük arra, hogy a kultúra elemi áldásaiban részesüljenek, hogy írni, olvasni megtanuljanak.

Örömmel halljuk tehát, hogy Baján is lelkes tevékenység indult meg ez irányban, egy, bár fiatal, de annál ambiciózusabb tanító, Raics István kezdeményezésére (a Tanító-testületben), melyre ezennel felhívjuk helyi társadalmunk figyelmét.

Arról van szó, hogy Baján is létesíttessék egy ilyen, első sorban analfabéták számára való szabadiskola, recte népakadémia, hol

őket írni, olvasni tanítják és értelmiségükkel arányban, különböző tárgyú szabad előadásokkal, illetve felolvasásokkal kiképeznek.

Másodsorban, mintegy ennek folyománya képen és ezzel párhuzamban az elemi ismeretekkel bírók részére munkásgimnázium létesítessék, természetesen felekezeti és párttekinetek nélkül, mivel ilyen humanisztikus és kulturális tény nem ismer semminemű efféle korlátot.

Az írni-olvasni tanító szabadiskola, illetve népakadémia tagja lehet minden 24 éven felüli írni, olvasni nem tudó férfi. Ha a lehetséges létszám el nem éretnek, úgy 24 éven alóliak is felvétetnek.

A népakadémiában teljesen ingyenesen történik a tanítás, tanszerek teljesen ingyen bocsátatnak az illetők rendelkezésére. A tanítás november, tehát folyó hóban még megkezdődnek és tart 4 hónapig. Jelentkezni lehet a belvárosi áll. elemi népiskolában az igazgatónál, vagy ugyanott Raics István tanítónál.

Felhívjuk tehát azokat, kik a tanítást igénybe venni óhajtják, hogy saját érdekükben jelentkezzenek minél előbb.

A mi pedig a párhuzamosan létesítendő munkásgimnáziumot, vagyis munkásközépiskolát (a név mellékes) illeti, vagyok bátor az illetékes tényezőket, úgy az igen tisztelt bajai tanári kart, mint a hozzáértő laikusokat felkérni, hogy e tárgyra vonatkozólag e lap hasábjain nyilatkozzanak, ennek a hasznos kulturintézménynek felépítésében nagybecsű közreműködésükről birtosítani sziveskedjenek, illetve a kérdés módzataival megismertetni kegyeskedjenek.

— dr.

Telefonhírek.

Budapest, 1909. november 11.

A politikai helyzet.

Háboru vagy béke?

Készülődés a mai pártértekezletre.

Előkészületek a holnapi ülésre.

A mai napot teljesen lefoglalta a függetlenségi párt mai esti nagyjelentőségű függetlenségi pártértekezlete.

A délelőtt folyamán felvonultak a képviselők, akiknek számarányát ezideig még nem lehetséges határozottan megállapítani.

Justh Gyula már kora reggel megjelent a képviselőház elnöki szobájában.

Tizenegyóra után pedig gyülekezni kezdtek Justh Gyula párhivei is. Ott voltak többek között Holló Lajos, gróf Batthyány Tivadar, gróf Teleky Arvéd, Balogh Ernő, Méray Lajos és többen.

Fél tizenkét órakor megállapították annak a határozati javaslatnak a szövegét, amelyet a mai esti pártértekezlet

elő fogtak terjeszteni. Ennek a határozati javaslatnak a gerince ez:

Ragaszkodik a függetlenségi párt ahhoz, hogy az önálló bank 1911-re felállítsák, követeli a párt az általános választói jog minél előbb való megvalósítását és végül

a párt csak olyan kormányt támogat, amely a függetlenségi párt programjának alapján áll.

* * *

Kossuth Ferenc hívei ma délben 12 órakor a Hungária szálloda éttermében tartották meg a Kossuth Ferenc tiszteletére adott bankettet, amelyen 80 országgyűlési képviselő jelent meg és huszan táviratilag jelentettek be csatlakozásukat. Az ebéden tizenegy főispán is részt vett.

* * *

A pártértekezlet előre láthatólag úgy fog lefolyni, hogy Kossuth Ferenc szólal fel elsőnek. A párt tagjait mérsékletre és összetartásra szólítja fel.

Kossuth után Holló Lajos beszél és beterjeszti a fent ismertetett határozati javaslatot.

Valószínű, hogy így fog lefolyni az értekezlet, de hogy miként végződik az e pillanatban még kiszámíthatatlan. A szavazás eredménye nem látható előre.

Beszélik, hogyha a mérsékeltek lesznek többségben, úgy a holnapi képviselőházi ülésen bizalmatlanságot indítványoznak Justh Gyula ellen. Hir szerint ez esetben Justh mellett szavaznak a demokraták, a balpárt, a horvátok és a nemzetiségiek is.

Vasúti szerencsétlenség Olaszországban.

A Róma és Tivoli között közlekedő gyorsvonat — mint egy tudósítás jelenti — kisiklott és lezuhant a töltésről. Több ember meghalt és sokan súlyos sérülést szenvedtek. Tivoliból és Rómából segélyvonatok mentek, amelyeken több orvos és mentő is volt.

Orosz színelőadás.

Péterváron a császári udvari operában, Tristán és Isolda előadása közben a tenorista véletlenül keresztül szurta a baritonistát egy karddal.

NAPIHIREK.

A Főter dísze.

A mi Főterünkre, erre a kopár, üres és sivár területre mindent rá lehet fogni, csak éppen azt nem, hogy valami nagyon bővelkednek diszben és szépségekben. A térrendezési munkák évről-évre halasztódnak és így megmaradt megint csak a régi állapotában.

Azaz, valami változás mégis történt rajta mostanság. Nehány hét előtt felnyitották a régi kutat és kiszivattyúzták belőle a fölös

vizet. Minthogy pedig nagyon kevés a városban a víz, — nagyon helyesen — felakarják azután használni annak a kútnak a vizét.

Eddig helyes is a dolog. De mi az ördögért hagyják azt a kutat úgy, amint az első napon használatba vették? Egy gyöngye és gyalulatlan léckorlát veszi körül. Miért hagyják azt heteken át úgy? Vajjon nem volna-e helyesebb azt a nyílt kutat addig betakarni, amíg csinálnak vele valamit?

Kár lesz addig várni, amíg valami szerencsétlenség történik. Mert az a gyöngye léckorlát ugyan meg nem akadályoz senkit abban, hogy véletlenül a nyitott mélységbe essék. Különösen este.

Első zsur. A város közönségének megszokott kedves szórakozása a minden télen vissza-visszatérő leányegyleti theazsur. Az idén is, mint minden más esztendőben minden vasárnap rendez a leányok humanus egyesülete szavalással, zenével és felolvasással egybekötött theazsurt. Az első ilyen zsur most vasárnap délután öt órakor lesz. A műsört legközelebb közöljük.

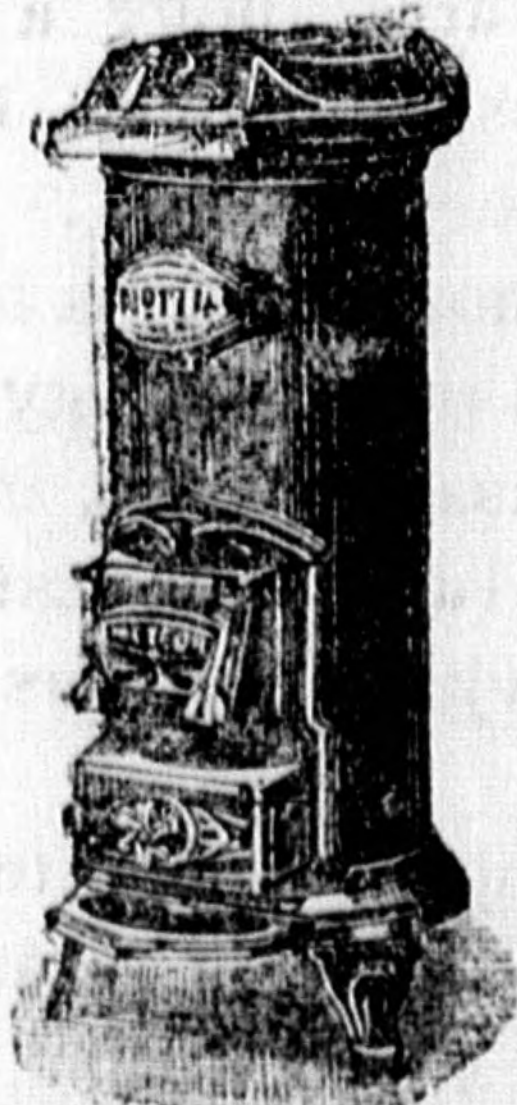
A házbéradó vallomások. A közönséget ezúton is figyelmeztetjük, hogy november hó 15-éig okvetlen adja be a házbéradó vallomási ivateket, mert annak elmulasztása esetén házbéradóját egy százalékkal felemelik.

Öngyilkosság a városházán. Kinos meglepetés érte szerdán reggel a városházán elfoglalt hajdukat. Egy gyerek dobta el magát a városháza közgyűlési termének karzatán. Luchs József, Rude Ignác órásmesternek az inasa, mint mindennap, szerdán reggel is felment a városházára, hogy felhúzza a városi székház homlokzatán levő órát. Fütörészve lépett be a hajdúk szobájába, hogy magához vegye a padlásra vezető ajtó kulcsát. Tíz perccel azután riadtan, dult arccal rohant a hajdukhöz a fiu édesanyja és kérdezte, hogy a fia ott volt-e, mert elvitte hazulról a revolvert. Egy hajdú felment az asszonynyal az emeletre és onnan a padlásra indultak. A padlás feljárója a karzat lépcsőjéről vezet. Amikor a karzat ajtaja elé értek, meglepetve látta a hajdú, hogy az ajtó nyitva van és a karzatról nyöszörgés hallatszik. Benézett hát oda. Ott rettenetes látvány tárult eléje. Luchs József vértócsa közepette feküdt. Halántékon lőtte magát. Még volt kevés élet benne, de néhány pillanat múlva meghalt. A szegény anya jajveszékelve vetette magát fia holttestére. El nem képzelhető, hogy a fiut mi vihette végzettes tetterre. Szerdán reggel egy fiúnak mutatta a revolvert és azt mondotta, hogy:

— Látod, ezzel most szép kis csodát csinállok. Az egész város erről beszél majd.

Félóra múlva meghalt.

Báttaszék pótvásárt kért december 15-ére és erre nézve kérte Baját, nincsen-e ellene kifogása. Minthogy sem a kereskedelmi kaszinónak, sem az ipartestületnek ellene észrevétele nincsen, a város is helyesli a pótvásárt

Az állandóan melegítő

**„METEOR“
KÁLYHÁK**

a legjobbak és leg-
tökéletesebbek.

Kevés fűtőanyag, nagy
fűtőképeség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!
Kapható úgy egyszerű, mint diszesebb kivitelben!
Eddig 500.000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.
— Óvakodjanak tehát az értéktelen utánzattól! —

Eredeti „METEOR“ kályhák Baján csakis:

Drescher Gyula
kereskedésében kaphatók.

A Sport-Egylet január második szombatján műkedvelői előadással egybekötött mulatságot rendez.

Árlejtések és árverések a városnál. November 18-án árlejtés lesz a város gazdasági hivatalában a városháza és szegényház petróleum-szükségletének biztosítására. — A kórház udvarán felgyülemlt szénát november hó 15-én d. e. 10 órakor, a Szent Antal-utca végén, a Baránál felgyülemlt utcai szemetet ugyancsak november hó 15-én d. e. 11 órakor árverezik el a helyszínen.

Bőripari kiállítás és szaktanfolyam. A m. kir. technológiai iparmúzeum f. évi december hóban megnyitandó és a jövő év április hó végéig tartó kiállítást rendez Budapesten a bőriparok köréből, amely alkalommal a bőripari kisiparosok részére speciális ipari szaktanfolyamokat is fog rendezni. Felkérjük az összes bőripari iparosokat, hogy saját érdekükben f. évi november hó 14-én d. e. 10 órakor az ipartestület nagytermében a kiállítás és a szaktanfolyamok tervezetének megmagyarázása céljából minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Az elnökség.

Ki kezelje az órákat? A toronyórákat kezelik. Ezt már azért is meg lehet állapítani, mert olyan nagyon gyalázatosan rosszul járnak. Hol előre sietnek, hol meg hátul kulognak. Ez így volt Baján világeletemben mindig és talán így is lesz örökre. November hó 15-én délelőtti 8 órakor árlejtést tartanak a toronyórák kezelésének biztosítására. Kíváncsiak vagyunk, hogy az árlejtés után többet késnek, vagy jobban sietnek-e a bajai toronyórák.

Kifosztott részeg. Az elmúlt éjszaka egy részeg ember állított be a rendőrséghez és jelentette, hogy az utcán lefoglák és teljesen kifosztották. Elvettek tőle mindent, ami a zsebében volt. Pénztől, órától és gyűrűktől fosztották meg. A nevét azonban nem mondotta meg és így most nemcsak a tettest, de még a károsultat is kell nyomozni.

Gyarmati-féle teljesen iz és szagnélküli csukamájolajat szivesen szedik gyermekek és felnőttek. Kapható **Gyarmati Emil** gyógytárában Baján, egy üveg ára **1 K. 60 fillér.**

IRODALOM.

Aktuális Könyvtár cím alatt nagyszabású, teljesen eredeti irodalmi vállalkozás indult meg Budapesten, mely egy még egészen új, eddig ismeretlen téren nyit ösvényt. Egy sajtósági irodalmi műfajt teremt meg. Beleveszi az irodalomba művészi eszközökkel dolgozó aktualitás hatalmas erejét.

Az első kötet Godányi Zoltán nagystilű munkája *Repülőgépen az északi sarkra*, melyben fantasztikus színben ecseteli az 50 év múlva történendő eseményeket. Az ő regényében a repülőgép már olyan közismert fogalom, mint ma a vasút, vagy az automobil. Ára 1 K 60 fillér.

Kacagó szélhámosok a címe a második füzetnek, melyet a kitűnő író *Cholnoky Viktor* írt. Két nagystilű tolvajcsinyt beszél el szellemes, humoros modorban s felemlíti benne a rendőrség legutóbbi baklövését, a postatolvajok esetét is. Ára 20 fillér. — Mindkét kötet az *Aktuális Könyvtár* kiadóhivatalában, Budapesten, IV., Veres Pálné-utca 16. kapható.

Segédszerkesztő: FODOR KÁROLY. Kiadóhivatal: WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.

Szerkesztőség telefon száma: 101.
Kiadóhivatal telefon száma: 36.

Irodalmi újdonságok:

	kor.
Borszem Jankó naptára 1910-re	2.—
Egressy Ákos: Petőfi Sándor életéből	1:20
Farkas Emőd: Petőfi élete	1:20
Goethe: Torquato Tasso. Fordította Csengeri János	2.—
Halász Aladár dr.: A munkásbetegsegélyzés és balesetbiztosítás kézikönyve	10.—
Kenedi Géza: Szociológiai nyomozások. Két kötet.	8.—
Kodolányi-féle gazdasági zsebnaptár 1910.	2.80
Lengyel Menyhért: Taifun	4.—
Oláh Gábor: Istenek alkonya	3.—
Palágyi Menyhért: Petőfi	1:20
Sebők Zsigmond: Bajcsányi de kadem és egyéb elbeszélések	4.—
Somogyi Gyula dr.: Petőfi Sándor költészete	1:20
Szemészet kézikönyve I. Szerkesztette Groósz Emil és Hoór Károly	24.—
Wagner János: A kis tudósok füzve 3 K kötve	4.—

Kaphatók:

Ifj. Wagner Antal

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében
BAJÁN.

MEGJELENT MÁR

Kincses Kalendárium

1910. évre.

Ára 2 korona.

Kapható: IFJ. WAGNER ANTAL
: : könyvkereskedésében Baján. : :

MOST JELENT MEG!

FRÁTER LORÁNT LEGUJABB

NÓTÁSKÖNYVE.

ÁRA 2 KORONA.

Kapható:

IFJ. WAGNER ANTAL

könyvkereskedésében
BAJÁN.

Szabott árak.

Elegáns URAK és HÖLGYEK
ma már kizárólag

Kobrak-cipőt

hordanak,
amelyben a járás biztos és kényelmes.

Kapható:

LÁZÁR SAMUEL

lát- és kötszerésznél

BAJA.

Elegáns fazon.

Első rendű kor.

Porosz szalon kőszén 4.

Első rendű

Bécsi gázgyári diókoks 4:60

Első rendű

Porosz gázgyári koks 4:60

BRIKETT

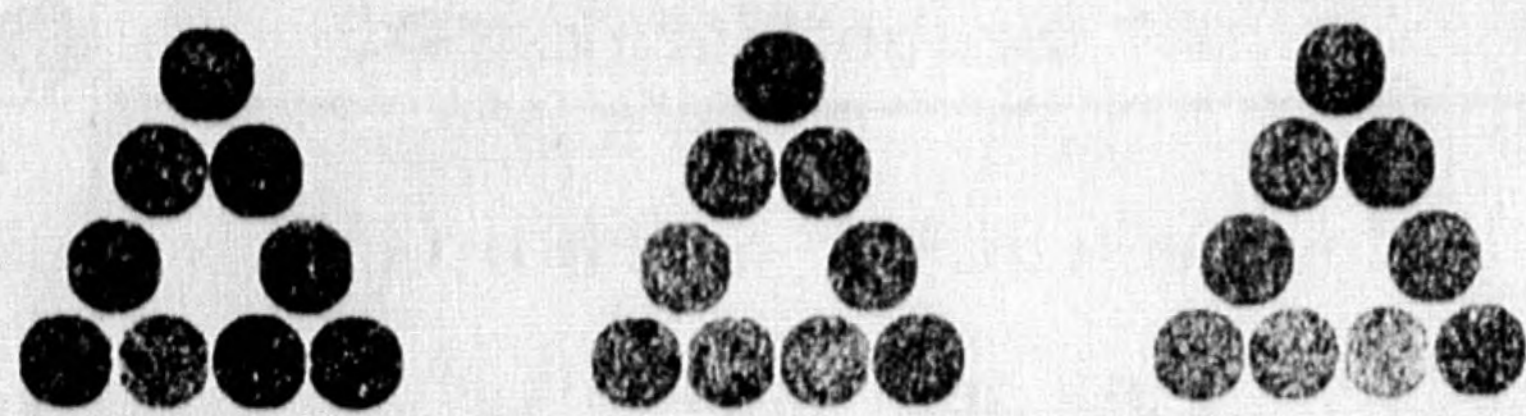
Salon szoba fűtésre 3 kor.

Brikettből viszonteladókna 10% engedmény.

10 mm. vételénél
házhöz szállítva.

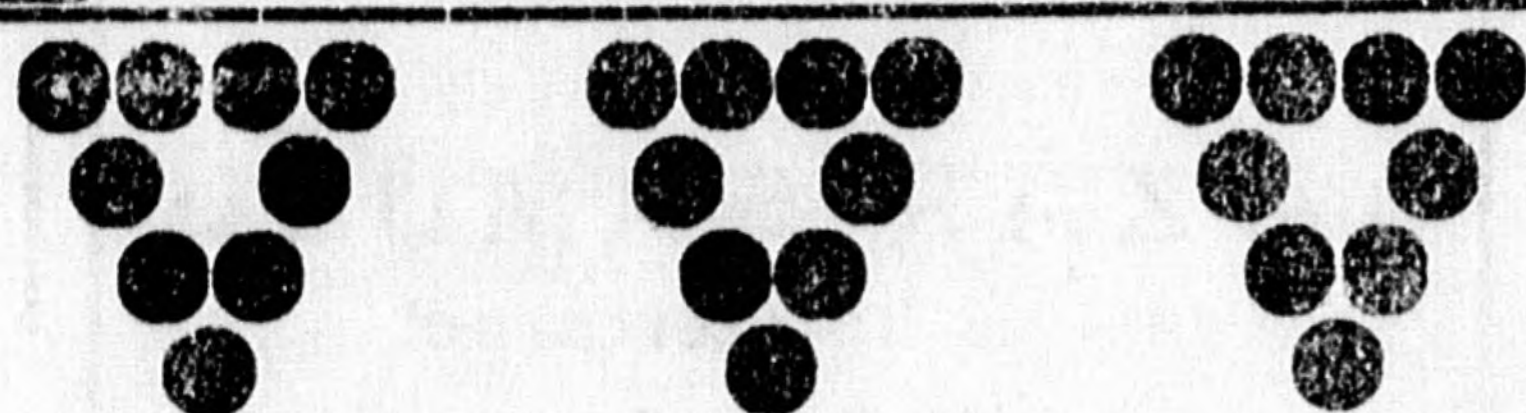
Littauer Mihály

BAJA,
Szt-Antal-u 22.

Nánay Lajos könyvnyomdája
elvállal minden e szakmába vágó munkákat jutányos árban,
csinos kivitelben.

Telefon 115. szám.

Jég kapható

kilónként 3 krajcárért

Preimayer Pál

kaszinó-vendéglősnél.

Hirdetések

felvétetnek — a kiadóhivatalban.

Egy jókarban levő szép

gyermekkocsi

eladó. Cim a kiadóhivatalban.

MOST JELENT MEG!

LENGYEL MENYHÉRT

TAIFUN.

Dráma négy felvonásban.

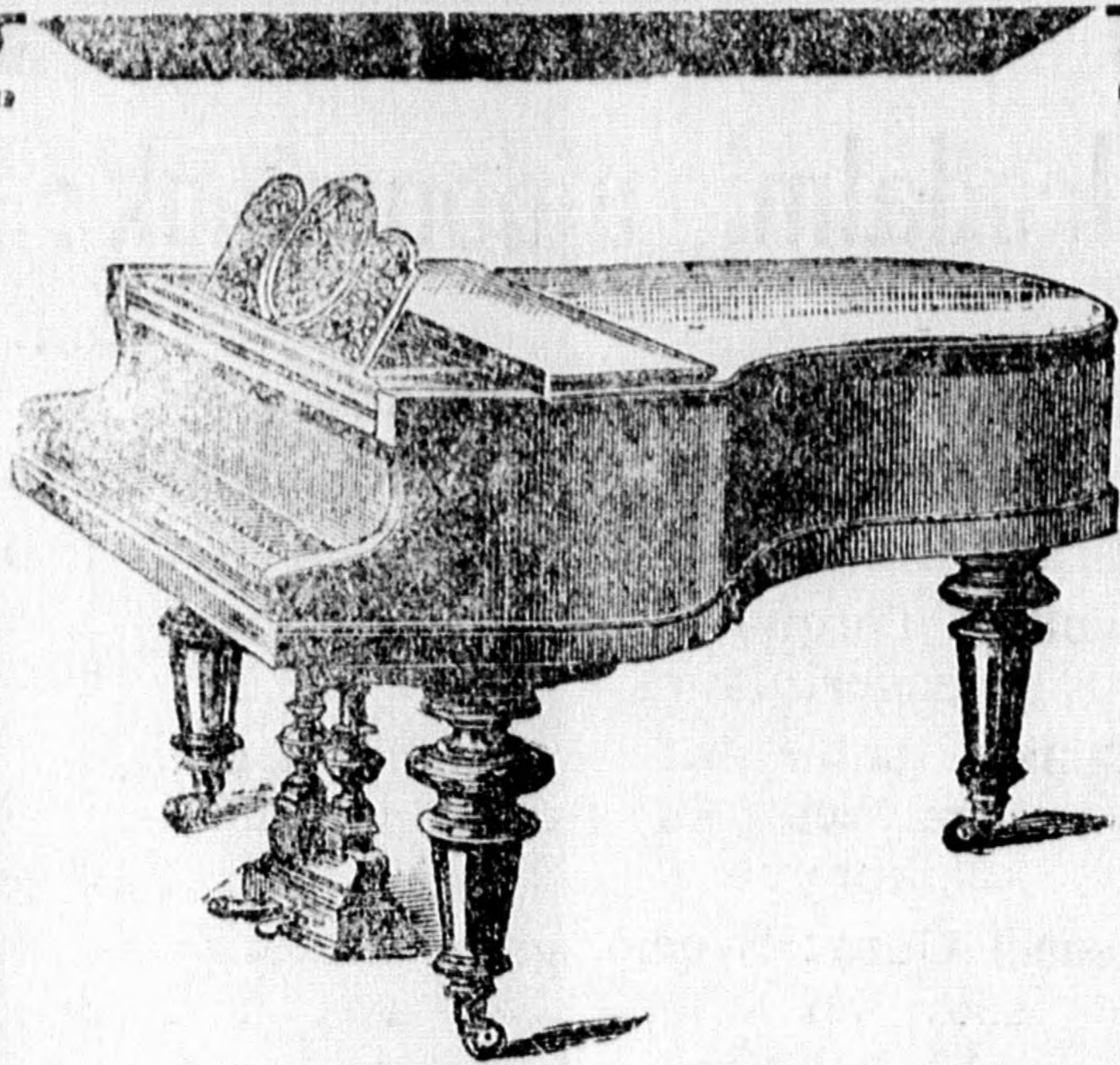
Ára: 4 korona.

Kapható:

Ifj. Wagner Antal

könyv- és papirkereskedésében

B A J Á N.

A

MEGYE LEGNAGYOB

ZONGORA-

RAKTÁRA

ifj. Wagner Antalnál

BAJÁN

van.

Kiváló minőség!

Elpusztíthatatlan
szerkezet!

Remek hang!
Olcsó árak!

Kedvező
fizetési feltételek!

Tíz éves
írásbeli jótállás!!!

A cég régi zongorákat a legmagasabb
árakon vásárol, illetőleg cserél be. . .

HASZNÁLJON

SZENABELLA

glicerin crème toilette papírt!

Savmentes, igen simulékony,
pótolhatatlan papíros
aranyeres betegség esetén.

Ára csomagonként (1000 lap)

2 korona.

Kapható:

Ifj. Wagner Antal

könyv- és papirkereskedésében

Baján.

UGRON GÁBOR lapvezér.

MAGYAR NEMZET

a legolcsóbb, függetlenségi 48-as napilap.

Cikkeit írják: Ugron Gábor, Abrányi Emil,
Dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő.

Szerkeszti: Lándor Tivadar.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 16 K	Negyedévre . 4 K
Félévre . . . 8 K	Egy óra 1.40 K

Egyes szám ára 2 krajcár.

Megrendelhető:

Budapest, VII., Miksa-utca 8.

minden postahivatalnál és lapelárusítónál.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarka-
papír és szivarkahüvely kapható
az ország minden
különlegességi árudájában.